

Přípony souborů

(Přepis článku – nezkrácenou verzi textu naleznete na adrese www.pc-help.cz/oko-1.php)

Každý soubor i každou knihovnu (adresář) musí uživatel (při založení) vhodným způsobem pojmenovat. Tradiční pojmenování souborů v systémech Windows (95,NT,98,ME,XP) se obvykle skládá ze dvou částí:

J M E N O S O U B O R U . P Ř Í P O N A .

Za doby éry systémů MS-DOS a v začátcích systémů Windows muselo být při pojmenování souborů striktně dodržováno pravidlo "8 + 3" čili max. 8 znaků pro název souboru a max. 3 znaky pro jeho příponu. Dnes je tomu ovšem již (bohudík - pro někoho přesto možná "bohužel") jinak.

Jméno souboru tvoří skupina (či jeden) libovolných znaků v souladu s pravidly pojmenování v systémech Windows (např. znak * je naprosto nepřístupný).

Příponu tvoří zpravidla tři znaky a je ke jménu souboru "připojena" pomocí znaku tečky. Tato přípona vyznačuje typ souboru. Operační systém a některé systémové programy využívají této přípony tak, že podle přípony spustí aplikaci, která k souboru patří. Spousta přípon je přímo doporučena výrobcí softwaru a právě tyto přípony se staly obecně uznávanými. V praxi je možné se setkat se spoustou různých přípon a nejednou se Vám může stát, že máte soubor s (pro Vás) neznámou příponou a nevíte čímkoliv byste ji otevřeli. A tak Vám nezbude nic jiného než pátrat....kde? To už je zcela na Vás.

My Vám přinášíme tímto článkem výpis přípon souborů uspořádaný do přehledné tabulky (viz. níže), která by Vás od těchto nepříjemných pátrání mohla ušetřit a pokud ne, mohla by Vám je alespoň o něco zpříjemnit. Jelikož se této problematice (přípon souborů) velice úzce týká i problematika virů a virových nebezpečí, zaměřili jsme se v našem seznamu i na tuto věc a u vybraných přípon souborů upozorňujeme na jejich možná nebezpečí nákazy.

A ještě na jednu věc bych Vás rád upozornil a sice na nebezpečí DVOJTÝCH PŘÍPON. Patříte-li mezi onu skupinu uživatelů, kteří si usnadňují práci se soubory tím, že automaticky nechávají skrývat jejich přípony (tato funkce se nachází v op. systémech Windows a při standardní instalaci je automaticky zapnuta), vážně tím zvyšujete nebezpečí nákazy vašeho PC. Protože stačí chvilka nepozornosti a můžete "tvrdě narazit". Pro příklad můžeme uvést příběh pana Karla, který také používal funkci skrývání přípon.

V osudný den mu přišel email, adresa odesílatele patřila jeho kamarádovi Pepovi. V příloze se nacházel soubor "popis.txt.vbs". Ovšem Karlovi se tento soubor zobrazil jako popis.txt (ona poslední přípona zůstala skryta). Tudíž Karel neváhal a onen soubor tvářící se jako textový dokument otevřel. O tom co následovalo poté snad již není ani třeba psát...samozřejmě že se jednalo o vir, který mu přišel na jeho email, adresa odesílatele byla zfalšována...a Karel měl na pár hodin/dní po užívání si s jeho PC (v tom lepším případě, v tom hroším přišel o všechna data na disku).

Přípona	Program	Popis
.602	WinText 602	Textový dokument
.ARC	PKPAK	Komprimovaný soubor programem PKPAK
.ARJ	ARJ	Komprimovaný soubor
.AVI	Přehrávač záznamu	Video soubor
.AWD	Prohlížeč faxu	Dokument faxu
.BAK		Záložní soubor (obecně)
.BAT	MS DOS	Dávkový soubor pro systém MS DOS, lze spustit odesláním jeho jména. POZOR! Tyto druhy souboru mohou být infikovány viry.
.BMP	Grafický program	Bitmapová grafika
.CDA	Přehrávač záznamu	Zvuková stopa Audio CD
.CDR	Corel Draw	Soubor s vektorovou grafikou
.CFG		Konfigurační soubor
.CLP	MS Windows	Soubor clipboardu, schránky v MS Windows
.COM		Spustitelný soubor
.DAT		Datový soubor v libovolném tvaru (prakticky může být čímkoliv)
.DB2	dBase II	Databázový soubor
.DB3	dBase III	Databázový soubor
.DBF		Databázový soubor
.DLL	MS Windows	Dynamicky linkovaná knihovna
.DOC	MS Word	Textový dokument. POZOR! Ve spojitosti s makry patří tento typ mezi zranitelné soubory (makroviry)
.DOT	MS Word	Šablona programu MS Word. POZOR! Ve spojitosti s makry patří tento typ mezi zranitelné soubory (makroviry)
.DRV	MS Windows	Ovladač zařízení. POZOR! Tyto typy souboru mohou být infikovány viry.
.ERR		Soubor obsahující záznam o vyskytujících se chybách
.EXE		Spustitelný soubor, oproti typu .COM má umožněno využívat celou dostupnou paměť. POZOR! Tyto typy souboru mohou být infikovány viry.
.FAX	602Photo	Faxový dokument
.FNT		Soubor obsahující informace o písma
.FON		Soubor obsahující informace o písma. Vězte nebo ne, i tento soubor může být infikován viry, tudíž by s ním mělo být pracováno obezřetně.
.GIF	Grafický program	Grafický formát vhodný zejména pro internet, velice účinná ztrátová komprese - Graphics Interchange Format: zobrazuje max. 256 barev
.HLP	MS Windows	Soubor s nápovědou. POZOR! Tyto typy souboru mohou být infikovány viry (trojany).
.HTM	Internetový prohlížeč	Dokument HTML, identický s HTML. POZOR! HTM může obsahovat scripty, které Vás mohou být schopny s trochou nepozornosti nakazit viry.
.HTML	Internetový prohlížeč	Dokument HTML, identický s .HTM - HyperText Markup Language. POZOR! HTML může obsahovat scripty, které Vás mohou být schopny s trochou nepozornosti nakazit viry.
.ICO	MS Windows	Soubor s ikonou

Přípona	Program	Popis
.INI	MS Windows	Konfigurační informace
.JPEG	Grafický program	Grafický soubor, vhodný pro ukládání fotografií (internet) - účinná ztrátová komprese - Joint Photographic Experts Group
.JPG	Grafický program	Grafický soubor, vhodný pro ukládání fotografií (internet) - účinná ztrátová komprese
.LIB		Soubor obsahující knihovny
.LNK	MS Windows	Zástupce souboru (obvykle je tato přípona skryta, přestože máme jejich zobrazování zapnuto)
.LOG	Textový editor	Záznamy o zpracování souboru nebo zprávy o činnosti programu, určené pro uživatele či řídicí program
.LZ	WinZip	Komprimovaný soubor
.LZH	WinZip	Komprimovaný soubor
.MOV	Quicktime Player	Video soubor Apple Quicktime
.MOVIE	QuickTime	Videosoubor aplikace QuickTime
.MP3	MP3 přehrávač	Hudební soubor formátu MPEG Layer 3, oproti běžným hudebním formátům, mp3 formát je možné infikovat makroviry.
.MPEG	Přehrávač záznamu	Multimediální soubor - shodný s MPG - Motion Picture Experts Group
.MPG	Přehrávač záznamu	Multimediální soubor
.PCL		Jazyk tiskáren Hewlett-Packard LaserJet a s nimi kompatibilních zařízení
.PDF	Acrobat Reader	Elektronický dokument firmy Adobe
.PFC		AOL soubor
.PPS	MS Power Point	Soubor s prezentací. POZOR! Ve spojitosti s makry patří tento typ mezi zranitelné soubory (makroviry)
.PPT	MS Power Point	Soubor s prezentací. POZOR! Ve spojitosti s makry patří tento typ mezi zranitelné soubory (makroviry)
.PSD	Adobe Photoshop	Grafický soubor programu Photoshop
.PST	MS Outlook	Data programu MS Outlook (maily, adresáře atd.)
.RAR	WinRAR	Komprimovaný soubor formátu RAR
.SYS		Systémový ovladač. POZOR! Tyto typy souboru mohou být infikovány viry.
.TAR	Tar	Komprimovaný soubor, formát totožný s formáty .TAR.Z, .TAR.GZ nebo .TGZ
.TIF	Grafický program	Grafický soubor
.TIFF	Grafický program	Grafický soubor systému MAC - Tagged Image File Format
.TTF	MS Windows	True type font MS Windows
.TXT	Textový editor	Textový dokument
.URL	Internetový prohlížeč	Zástupce www adresy, odkaz - POZOR! Může Vás směřovat naprosto jiným směrem, než původně "sliboval"
.VB		Zdrojový kód VBScript. POZOR! Tyto typy souboru mohou být infikovány viry.
.VBE		Zdrojový kód VBScript - nekódovaný. POZOR! Tyto typy souboru mohou být infikovány viry.
.VBS	MS Visual Basic	Zdrojový soubor jazyka Visual Basic. POZOR! Tyto typy souboru mohou být infikovány viry.
.WAV	Přehrávač záznamu	Zvukový soubor platformy Windows
.WLS	602Tab	Sešit 602Tab
.WPD	602Text	Textový dokument
.WPT	602Text	Textový dokument - šablona

Přípona	Program	Popis
.XLS	MS Excel	Sešit MS Excel
.XML	Internetový prohlížeč	Zdrojový text XHTML
.ZIP	WinZip	Komprimovaný soubor
.ZOO	ZOO	Komprimovaný soubor